

POHJAEHDOTUS PIRKAN OPISTON JÄSENKUNTIEN OPETUSTUNTIENTILAAKSEEN VUODELLE 2026

1. Pohjaehdotuksen laadinta ja yleisperustelut

Tuntitilausten pohjaehdotus on laadittu seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- Opetustuntien tarve vuodelle 2026 on arvioitu vuoden 2024 toteuman, vuoden 2025 tuntitilauksen sekä opetuksen rakenteesta ja kysynnässä tapahtuvien muutosten perusteella.
- Keväällä 2025 Pirkan opiston kurssien toteuma on ollut 0,7 % ennakoitua korkeampi (93,2 %). Kysynnän korkeasta tasosta huolimatta kuntien opetustuntitilausta ei ole tarvetta vähentää vuoden 2025 tasosta, joten opetustuntitilauksen määrä pysyy 43040 opetustunnissa.
- Pohjaehdotuksen laadinnassa on huomioitu Pirkan opiston kehittämissuunnitelmassa 2022-2026 esitetty tavoite siitä, että vapaan sivistystyön opetuksen osuus olisi vähintään 60 % tilattujen opetustuntien kokonaismäärästä, mutta sitä ei nyt tavoiteta. Tavoitteeseen pääsemiseksi vuoteen 2029 mennessä, Pirkan opiston laatiman suunnitelman, jonka mukaan vuoden 2026 opetustuntitilauksessa taiteen perusopetuksesta siirretään 500 opetustuntia vapaan sivistystyön puolelle.
- Opetustuntien tarve on arvioitu erikseen vapaan sivistystyön opetuksen, musiikin taiteen perusopetuksen ja muun taiteen perusopetuksen osalta kunnittain.
- Taiteen perusopetuksen osalta pohjaehdotuksessa on otettu huomioon se, että pitkäjänteisen taiteen perusopetuksen opiskelun aloittaneille opiskelijoille tulee turvata opetussuunnitelmien edellyttämä mahdollisuus jatkaa opintojaan ja suorittaa ne loppuun asti.
- Opetustuntien kuntaosuuksien tunti hinnat perustuvat Pirkan opiston jaoston vuonna 2019 tekemään päätökseen ja ne on laskettu siten, että opetuksen tuotantokustannuksista on vähennetty valtionosuudet, kurssimaksut ja muut tulot, minkä jälkeen nettomenot on jaettu suunnitellulla opetustuntien määrällä kurssilajeittain.
- Opetuksen tuotantokustannukset pysyvät ennallaan ja ne ovat seuraavat:
 - o Vapaa sivistystyö / opetustunnin tuotantohinta on 7,75 euroa/opetustunti.
 - o Musiikin taiteen perusopetus / opetustunnin tuotantohinta on 17,00 euroa/opetustunti.
 - o Muu taiteen perusopetus / opetustunnin tuotantohinta on 4,00 euroa/opetustunti.
- Pirkan opiston ohjausryhmä on käsitellyt opetustuntitilausta kokouksessaan 7.5.2025

Kunta	Toteutunut opetustuntien kuntaosuus 2024	Kunnan opetustuntitilaus 2025	Opetustuntitilauksen määräraha 2025	Ehdotus tilattavaksi tuntimääräksi 2026	Ehdotuksen mukainen kuntaosuus € 2026
Lempäälä	177 261 €	12 321	132 031,75 €	12 321	132 031,75 €
Nokia	189 616 €	13 981	139 600,25 €	13 981	139 600,25 €
Pirkkala	180 702 €	13 185	121 446,25 €	13 185	121 446,25 €
Vesilahti	45 424 €	3 553	41 180,25 €	3 553	41 180,25 €
Yhteensä	593 004 €	43 040	434 258,50 €	43 040	434 258,50 €

2. Ehdotus kokonaistuntimääräksi ja maksuosuuksiksi kunnittain 2026

Seuraavassa taulukossa on tarkempi erittely vuoden 2026 ehdotukseksi kurssilajeittain:

Erittely A: Vapaa sivistystyö / opetustunnin tuotantohinta kunnalle 7,75 €

Kunta	Toteutuneet opetustunnit, vapaa sivistystyö 2024	Kunnan tuntitilaus, vapaa sivistystyö 2025	Ehdotus tilattavaksi tuntimääräksi 2026	Ehdotuksen mukainen kuntaosuus € 2026
Lempäälä	7496	7 357	7 515	58 241,25
Nokia	7 650	7 771	7 895	61 186,25
Pirkkala	7 092	7 159	7 325	56 768,75
Vesilahti	1 384	1 787	1 843	14 283,25
Yhteensä	23 622	24 074	24 578	190 479,50

Vapaaseen sivistystyöhön 2026 ehdotettujen tuntien osuus opetustunneista on 57,1 %.

Erittely B: MUSIIKIN TAITEEN PERUSOPETUS / opetustunnin tuotantohinta kunnalle 17,00 €

Kunta	Toteutuneet opetustunnit, musiikki tpo 2024	Kunnan tuntitilaus, musiikki tpo 2025	Ehdotus tilattavaksi tuntimääräksi 2026	Ehdotuksen mukainen kuntaosuus € 2026
Lempäälä	4 097	4 243	4 187	71 179
Nokia	3 809	4 195	4 139	70 393
Pirkkala	3 208	3 220	3 164	53 788
Vesilahti	1 582	1 559	1 503	25 551
Yhteensä	12 696	13 217	12 993	220 911

Musiikin taiteen perusopetuksen 2025 ehdotettujen tuntien osuus opetustunneista on 30,2 %.

Erittely C: MUU TAITEEN PERUSOPETUS / opetustunnin tuotantohinta kunnalle 4,00 €

Kunta	Toteutuneet opetustunnit, muu tpo 2024	Kunnan tuntitilaus, muu tpo 2025	Ehdotus tilattavaksi tuntimääräksi 2026	Ehdotuksen mukainen kuntaosuus € 2026
Lempäälä	875	721	619	2 476
Nokia	1 878	2 015	1 947	7 788
Pirkkala	2 410	2 806	2 696	10 784
Vesilahti	229	207	207	828
Yhteensä	5 392	5 749	5 469	21 876

Muun taiteen perusopetuksen 2025 ehdotettujen tuntien osuus opetustunneista on 12,7 %.

3. Perustelut kurssilajeittain

Vapaa sivistystyö

- Opetus perustuu lakiin vapaasta sivistystyöstä ja on luonteeltaan harrastustavoitteista ryhmäopetusta, eli ns. perinteistä kansalaisopisto-opetusta
- Kustannukset katetaan pääosin valtionosuudella (noin 43 %) sekä opiskelijoiden maksamilla

kurssikohtaisilla opintomaksuilla (noin 30 %)

- Lukuvuodella 2025-2026 kansalaisopiston opiskelija maksaa jokaisesta oppitunnistaan keskimäärin 2,06 €. Talousarviossa 2025 on vahvistettu, että 1.8.2025 alkaen vapaan sivistystyön kurssimaksuihin nousevat 5 %. Lisäksi vapaan sivistystyön kurssilaisten lukukausimaksuihin tulee 2,5 % lisäkorotus 1.8.2025 alkaen.
- Opetustuntien määrä nousee 500 opetustuntia vuoden 2025 tilatun tuntimäärän tasolta.

Musiikin taiteen perusopetus

- Opetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta ja on pitkäjänteistä, tavoitteellista sekä tasolta toiselle etenevää yksilöopetusta.
- Järjestetään opiston sisällä musiikkioppilaitosmuotoisesti, kuntien päättämänä vaihtoehtona ulkopuolisilta musiikkioppilaitoksilta ostetulle opetukselle.
- Kustannukset katetaan pääosin valtionosuudella (noin 43 %) sekä opiskelijoiden maksamilla lukukausimaksuilla (noin 18 %).
- 1.8.2024 alusta alkaen lukuvuosimaksut ovat nousseet lasten ja nuorten kursseilla 5 % ja aikuisten lukuvuosimaksut nousua on 10 %. Lukuvuosimaksuihin tulee 7,5 % lisäkorotus 1.8.2025 alkaen ja se koskee sekä lapsia ja nuoria että aikuisia. Syksystä 2025 alkaen opiskelijan lukuvuosimaksu lasten ja nuorten opetuksessa on 740 €, aikuisilla 809 €.
- Opetustuntien määrä vähenee 483 tuntia vuoden 2024 tilatun tuntimäärästä.

Muu taiteen perusopetus

- Opetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta ja on pitkäjänteistä, tavoitteellista sekä tasolta toiselle etenevää yksilöopetusta.
- Opetusta järjestetään kuvataiteessa, teatterissa, tanssissa ja mediataiteessa.
- Kustannukset katetaan pääosin valtionosuudella (noin 43 %) sekä opiskelijoiden maksamilla lukukausimaksuilla (noin 34 %).
- 1.8.2024 alusta alkaen lukuvuosimaksut ovat nousseet lasten ja nuorten kursseilla 5 % ja aikuisten lukuvuosimaksut nousua on 10 %. Lukuvuosimaksuihin tulee 7,5 % lisäkorotus 1.8.2025 alkaen ja se koskee sekä lapsia ja nuoria että aikuisia. Syksystä 2025 alkaen opiskelijan lukuvuosimaksut ovat taiteenlajista riippuen 285 - 463 €.
- Opetustuntien määrä vähenee 321 tuntia vuoden 2024 tilatun tuntimäärän tasosta.

4. Tarkastelu kunnittain

Lempäälä

- Vapaan sivistystyön tuntimäärä nousee 158 opetustuntia vuoden 2025 tilauksen tasosta
- Musiikin taiteen perusopetuksen tuntimäärä vähenee 56 opetustuntia vuoden 2025 tilauksen tasosta.
- Muun taiteen perusopetuksen tuntimäärä vähenee 102 opetustuntia vuoden 2025 tilauksen tasosta.
- Opetustuntien yhteenlaskettu tilaussumma 12.321 pysyy samana vuoden 2025 tilauksen tasosta.

Nokia

- Vapaan sivistystyön tuntimäärä nousee 124 opetustuntia vuoden 2025 tilauksen tasosta
- Musiikin taiteen perusopetuksen tuntimäärä vähenee 56 opetustuntia vuoden 2025 tilauksen tasosta.
- Muun taiteen perusopetuksen tuntimäärä vähenee 68 opetustuntia vuoden 2025 tilauksen

tasosta.

– Opetustuntien yhteenlaskettu tilaussumma 13.981 opetustuntia pysyy samana vuoden 2025 tilauksen tasosta.

Pirkkala

– Vapaan sivistystyön tuntimäärä nousee 166 opetustuntia vuoden 2025 tilauksen tasosta

– Musiikin taiteen perusopetuksen tuntimäärä vähenee 56 opetustuntia vuoden 2025 tilauksen tasosta.

– Muun taiteen perusopetuksen tuntimäärä vähenee 110 opetustuntia vuoden 2025 tilauksen tasosta.

– Opetustuntien yhteenlaskettu tilaussumma 13.185 opetustuntia pysyy samana vuoden 2025 tilauksen tasosta.

Vesilahti

– Vapaan sivistystyön tuntimäärä nousee 56 opetustuntia vuoden 2025 tilauksen tasosta

– Musiikin taiteen perusopetuksen tuntimäärä vähenee 56 opetustuntia vuoden 2025 tilauksen tasosta.

– Muun taiteen perusopetuksen tuntimäärä pysyy samana 207 opetustuntia vuoden 2025 tilauksen tasosta.

– Opetustuntien yhteenlaskettu tilaussumma 3.553 opetustuntia pysyy samana vuoden 2025 tilauksen tasosta.